

Halden kommune

Arkivkode: 151
Arkivsaksnr: 2019/1223-10
Journal dato: 18.11.2019
Saksbehandler: Siri Gundersen

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		05.12.2019
Kommunestyret		12.12.2019

Utsendte vedlegg

1	Fellesinntekter per oktober
2	Fellesfunksjoner per oktober
3	Nav per oktober
4	Sentraladministrasjon per oktober
5	Undervisning og oppvekst per oktober
6	Helse og omsorg per oktober
7	Teknisk per oktober
8	Eiendom per oktober
9	Kultur per oktober

Medsaksbehandlere

<navn> <adm.enhet> <beskrivelse av bidrag til saken>

Økonomirapport per oktober

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

I økonomirapport pr. oktober 2019 prognostiseres det totalt sett balanse. Det er utfordringer rundt driften innenfor sektor undervisning og oppvekst. Det er videre en forverring av prognosene på NAV og Kultur. Det samlede merforbruket er som i forrige rapport dekket inn med merinntekten under fellesinntektene.

Kommunedirektørens innstilling:

1. Økonomirapport tas til etterretning

Saksutredning:

Bakgrunn

Kommunestyret vedtok 01.11.2018 i sak PS2018/108 for 2019:

1. Rådmannen rapporterer i tråd med årshjulet. Det bør etterstrebes å behandle tertialrapporter i hovedutvalg før FO og KS. Det bør hensyntas ved legging av møteplan.

Rådmannen fremlegger med dette økonomirapport pr. oktober 2019. Driftssituasjonen for 2019 er mer krevende som det var for 2018 når kommunen skulle dekke inn 45 mkr etter forpliktende plan. Det er

budsjettert med en fondsavsetning på nær 40 mkr som skal gå til å bygge opp det generelle disposisjonsfondet og rentefondet. Det er helt vesentlig for å kunne møte fremtidige utfordringer, og ikke benyttes til å øke driftsrammene.

Vurderingskriterier

Følgende kriterier anses som vesentlige for vurdering av saken:

☒	Økonomiske forhold	☐	Juridiske forhold
☐	Personalspørsmål	☐	Organisasjonsspørsmål
☐	Betydning for næringsutvikling	☐	Betydning for miljøet
☐	Betydning for eiendomsforhold	☐	IKT og innovasjon
☐	Forhold som gjelder barn og unge	☐	Forhold som gjelder eldre
☐	Forhold som gjelder universell utforming	☐	Forhold som gjelder folkehelsen
☐	Forhold som gjelder samfunnsikkerhet/beredskap	☐	Annet:

Generelt om de valgte kriteriene:

Tall i mkr	Årsbudsjett, opprinnelig	Årsbudsjett, inkl. endringer	Årsprognose pr. Oktober	Prognoseavvik pr. Oktober
Fellesinntekter	-1 596,7	-1 596,7	-1 629,6	32,866
Fellesfunksjoner	-14,4	-14,4	-13,9	-0,440
Sentraladministrasjon	113,0	113,0	112,9	0,118
NAV	60,2	60,2	67,7	-7,495
Undervisning og oppvekst	658,0	658,0	678,8	-20,775
Helse og omsorg	644,6	644,6	648,0	-3,444
Teknisk	88,7	88,7	88,9	-0,203
Kultur og idrett	46,7	46,7	47,8	-1,087
VAR og Havn	-	-	-	-
Totalt	-0,0	-0,0	0,4	-0,5

Fellesinntektene

Statstilskudd

Skattetallene fra SSB viser at primærkommunene fikk inn 134,6 mrd. kroner i skatteinntekter i perioden januar til oktober i år. Dette er henholdsvis 4,2 mrd kroner og 3,3 prosent mer enn i tilsvarende periode i 2018.

Veksten i skatteinntektene i år har gradvis avtatt, men veksten så langt ligger likevel an til å kunne nå anslaget som ble gitt i forbindelse med forslag til statsbudsjett for 2020 som var 4,9 mrd kroner (totalt 168,7 mrd) mer enn anslått i revidert nasjonalbudsjett. Det betyr at skatteinngangen i november og desember samlet må være over 34 mrd kroner for at anslaget skal nås. I 2018 utgjorde den samlede skatteinngangen for primærkommunene 32 mrd kroner i november og desember. Det er dermed en viss usikkerhet knyttet til anslaget. I november måned finner også fordelingsoppgjøret mellom fylke, stat og kommune sted, noe som er en usikkerhet i seg selv. Kommunedirektøren tar høyde for denne usikkerheten i prognosen for skatt og rammetilskudd og setter prognosen til en merinntekt på 22 mkr, noe som tilsvarer en samlet skatteinngang i november og desember på 32 mrd på landsbasis.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten prognostiseres til en merinntekt på 1,6 mkr sfa at retakseringen i forbindelse med nye vurderingsregler knyttet til de tidligere «verker og bruk» viser et noe lavere inntektstap enn tidligere anslått, samt at det har tilkommet noen nye skatteobjekter som gjør at prognosen settes til en merinntekt på 1,6 mkr. Videre er det vedtatt at industrikommunene som taper på lovendringen knyttet til eiendomsskatt på produksjonsutstyr får kompensert inntektstapet med unntak av en egenandel på 17 kroner pr. innbygger. Dette medfører at Halden kommune blir kompensert med 1,4 mkr i 2019, og at den

totale kompensasjonen etter overgangsperioden vil være 9,7 mkr. Kompensasjonen utbetales over rammetilskuddet og ikke på posten for eiendomsskatt.

Finans

Renter knyttet til løpende lån er beregnet og budsjettert ut i fra en antakelse om full gjennomføring av vedtatt investeringsbudsjett, med tilhørende låneopptak 2 ganger i året (juni og november).

Hittil i år er det tatt opp et fastrentelån (10 år) på 200 mkr til en rente på 2,16%. Pr. 1. tertial ble det rapportert en prognose på investeringsprosjektene som tilsier et lavere låneopptak på om lag 140 mkr, og pr. 2. tertial er denne redusert med ytterligere 200 mkr, slik at samlet låneopptak i 2019 er redusert med 340 mkr sammenlignet med justert budsjett 2019. Renteeffekten av dette er beregnet til å være om lag 7 mkr. På bakgrunn av dette reduseres renteprognosen tilsvarende.

I de siste prognosene fra Norges Bank ligger det nå ikke an til nye renteøkninger den første tiden

Det er videre budsjettert med 2 mkr til andre finanskostnader herunder renteutgifter til bruk av trekkrettigheten. Pr. 3. kvartal har vi brukt 440.000,- i provisjon og renteutgifter knyttet til trekkrettigheten. I prognosen er det anslått en utgift i 4. kvartal på om lag 250.000 kroner slik at prognosen for året settes til en mindretgift på 1,3 mkr.

Renteinntekter prognostiseres til en merinntekt på 2 mkr sfa en bedret likviditet som igjen medfører renteinntekter på konsernkontoen. Om lag 600.000,- av disse er renteinntekter på selvkostfond som vil bli justert i fbm årsoppgjøret. Prognosen settes derfor til en merinntekt på 1,4 mkr.

Posten for utbytte er i prognosen satt til 0. Østfold energiverk har utbetalt 130 mkr i utbytte til sine eiere, noe som medførte at Halden kommune har fått 9,2 mkr i utbytte. I hht. verbalpunktet i budsjett 2019 om at det skal utarbeides retningslinjer for tildeling av disse midlene har rådmannen fremmet en sak til Formannskapet som vedtok denne oversendt til HSK. HSK har i sin tur sendt saken tilbake til rådmannen for videre utredning. Denne merinntekten er likevel ikke lagt inn i prognosen med bakgrunn i ordlyden i verbalpunktet om at utbytteposten ikke skal benyttes i drift. Kommunedirektøren vil likevel opplyse om at inntekten vil gå inn i det ordinære regnskapsresultatet for 2019 og avsettes til fond dersom disponeringsvedtak ikke fattes.

Fond

Den budsjetterte avsetningen til disposisjonsfond på 39,4 mkr opprettholdes i prognosen pr. juli.

Det samme gjelder bruk av disposisjonsfondet på 3,1 mkr.

Fellesfunksjoner

Fellesfunksjonene prognostiseres totalt sett i balanse. Det prognostiseres en noe høyere utgift til AFP, men samtidig lavere utgifter til forsikringspremie enn det som ble lagt til grunn på budsjettidspunktet.

NAV

NAV prognostiserer per oktober et merforbruk på 7,5mkr. Årsak til forverring i prognosen er først og fremst at en ikke har oppnådd den reduksjonen i antall mottagere på sosialhjelp som ligger som forutsetning for budsjett 2019. I tillegg er det også virkninger av nytt regelverk AAP som medfører at personer som har fått stans i statlige ytelser blir sosialhjelpsmottagere.

Det er videre en økning i utbetaling til tannbehandlinger. Hittil i år er det utbetalt sosialhjelp på kr1,2 mill til tannbehandling. Vi ser også at flere har problemer med å betale husleie og strømregninger. For å forhindre utkastelser innvilges husleierestanser som igjen øker sosialhjelpsutbetalingene.

Sentraladministrasjon

Per oktober prognostiserer sentraladministrasjonen balanse

Undervisning og oppvekst

Det er prognostisert et forventet merforbruk på 20,77 mkr. Dette er om lag 2,6 mkr høyere enn i forrige rapport. Økningen skyldes i all hovedsak skysskostnader knyttet til flyttingen av elever ved Os skole som nå er lagt inn i prognosen.

Det totale merforbruket innenfor kommunalområdet relaterer seg i hovedsak til skolene, barnevernet og opplæring for voksne.

Totalt sett hadde sektoren tiltak på ca. 14,8 mkr. for inneværende år. I rapporten for april ble det varslet at en betydelig del av tiltakene innenfor skole var tatt ut. Ytterligere tiltak ble tatt ut i tertialrapporten, da en konstaterte at hoveddelen av tiltakene ikke vil bli innfridd.

Tidligere har vi rapportert at skolene og barnevernet har møtt på store økonomiske utfordringer i inneværende budsjettår. Skolene har i tillegg økt sine årsverk i høst, og dermed har uoppnådde tiltak i tillegg til at skolene rapporterer om økte behov for ansatte til ivaretagelse av elever med særskilte behov og spesialpedagogiske tiltak, skapt en svært stor økonomisk utfordring.

Barnevernet har også blitt tilført to ekstra årsverk i inneværende år. Utfordringene for barnevernet inneværende år er i hovedsak relatert til lønn, herunder barn under omsorg, besøk/avlastningshjem og støttekontakter.

Halden kommunale kompetansesenter har fått en betydelig utfordring ved at beregnet tilskudd blir vesentlig mindre enn budsjettet. Beregnet tilskudd fra Imdi, er ca.3 mkr. mindre enn det som var budsjettet.

Økonomisk er dette et svært krevende år for avdelingen, og vi konstaterer at utfordringen har blitt for stor for flere enheter.

Kultur og idrett

Enheten prognostiserer et merforbruk for 2019 på 1,1 mkr. Kultursalen rapporterer pr oktober et merforbruk på 0,7 mkr. Det er knyttet usikkerhet til denne prognosen da det er vanskelig å anslå billettsalg resterende måneder av 2019.

Remmen svømmehall har et merforbruk på omlag 0,3 mkr hovedsakelig knyttet til økte husleiekostnader og høyere lønnsutgifter enn budsjettet.

Hovedbiblioteket har et merforbruk knyttet til lønn på omlag 0,7 mill.kr. Årsak til dette ligger i at det ved inngangen til budsjett 2019 ble beregnet feil i budsjettgrunnlaget på lønn ifht permisjoner. Enheten har gjort tilpasninger slik at enheten pr. oktober har et samlet merforbruk på 0,1 mkr.

Kulturskolen har et merforbruk på 0,1 mkr. Dette henger sammen med at antall elever ved kulturskolen nå er 310 elever, noe over styringsindikator for 2019. Økning av antall elever medfører økte driftsutgifter på innleide instruktører.

Helse og omsorg

Kommunalavdelingen rapporterer om en prognose med merforbruk for 2019 på 3,4 mkr.

Dagtilbud for eldre på Busterud har en driftsramme på 1,6 mkr. Det ble bevilget kr. 1 mkr for å drifte tilbudet. Det er få personer som drifter tilbudet og store deler av utgiftene knytter seg til leie og utgifter av lokalene. Det er tatt en gjennomgang av alle utgifter for å få tilbudet innenfor en driftsramme på 1 mkr. Det har ikke vist seg mulig inneværende år.

Ny tariffavtale gir vesentlig økt tillegg for å jobbe flere helger, og det er helgetimer som telles. Enkelte turnuser med langvakter på helg har fått en vesentlig merkostnad. At ansatte påtar seg å jobbe mer helg er positivt for driften og sikrer kjente ansatte på jobb også i helgene. Merkostnaden er imidlertid ikke tatt høyde for i tilstrekkelig grad i budsjettet og tjenestene har utfordringer med å dekke dette inn. Merkostnaden er foreløpig beregnet til å utgjøre ca. 2,5 mkr på årsbasis. Ettersom tilleggene utløses i forhold til hvor mye helg en ansatt tar på seg gjennom året og kommunen ikke har erfaringstall på dette, knytter det seg stor usikkerhet til beregningen.

Det har også vært et dyrere lønnsoppgjør enn tidligere prognosert, særlig innenfor høyskolegruppene etter sentrale forhandlinger. Dette påvirker lønnskostnadene fra 1. mai, hvor etterbetaling skjer i september og oktober.

Teknisk

Pr. oktober 2019 leverer kommunalavdelingen en prognose med et merforbruk på ca. 0,2 mill. kr. De ulike enhetene i teknisk leverer pr. oktober i all hovedsak små merforbruk og balansen er usikker. Vesentlige lavere inntekt knyttet til feilparkering, dette som en følge av færre feilparkeringer som igjen trolig henger sammen med høyere statlige bøtesatser. Merforbruk på park på ca. 0,3 mill.kr skyldes innsats knyttet til arrangement.

Eiendom

Enheten rapporterer pr. oktober 2019 om et mindreforbruk på ca. 0,5 mill. kr.

VAR

For VAR er utvikling og prognoser i henhold til budsjett og planlegging ellers. Det prognostiserte merforbruket på vann, avløp og renovasjon ser ikke ut til å være større enn at det dekkes opp av tilhørende fondsmidler i sin helhet.

Bruttolønnsutvikling

Tabellen under viser forbruk på fast og variabel lønn under respektive kommunalavdelinger/-områder, og hvordan disse er forbrukt i forhold til periodisert budsjett, samt prognose.

Artsgruppe 10 Lønn til fast ansatte, også tillegg som kveld, helg, natt og helligdag.

Artsgruppe 20-40 Variabel lønn som vikarutgifter, ekstrahjelp og overtid.

Artsgruppe 70 Fast lønn – vedlikehold. (hovedsakelig knyttet til fordelingskapitler)

Artsgruppe 75 Lønn Renhold

Omr.	Artsgr.	Artsgrp.navn	Akk.regn	Budsjett	Prognose	Avvik årsprognose
NAV	10	Fastlønn	13 345	15 691	16 491	800
	20-40	Variabel lønn	399	100	496	396
SUM NAV			13 745	15 791	16 987	1 196
Sentraladm.	10	Fastlønn	38 441	49 272	47 385	-1 887
	20-40	Variabel lønn	1 790	493	2 165	1 672
SUM Sentraladm.			40 231	49 765	49 550	-215
Undervisning og oppvekst	10	Fastlønn	287 424	333 336	355 078	21 742
	20-40	Variabel lønn	21 981	17 502	26 366	8 864
SUM Undervisning og oppvekst			309 406	350 838	381 444	30 606
Helse og omsorg	10	Fastlønn	368 027	452 672	450 388	-2 284
	20-40	Variabel lønn	70 828	76 797	81 981	5 184
	75	Renhold	5 608	6 247	6 820	573
SUM Helse og omsorg			444 462	535 716	539 189	3 474
Kultur & Idrett	10	Fastlønn	12 621	14 832	15 587	755
	20-40	Variabel lønn	322	178	388	210
SUM Kultur & Idrett			12 943	15 010	15 975	965
Teknisk	10	Fastlønn	60 972	76 233	74 934	-1 299
	20-40	Variabel lønn	3 293	1 541	3 122	1 582
	70	Fastlønn vedlikehold	177	36	183	147
SUM Teknisk			64 441	77 809	78 239	430
Halden Kommune	10	Fastlønn	780 830	942 035	959 862	17 826
	20-40	Variabel lønn	98 613	96 611	114 519	17 908
	70	Fastlønn vedlikehold	177	36	183	147
	75	Renhold	5 608	6 247	6 820	573
	Sum Fast og variabel lønn			885 228	1 044 929	1 081 384

Undervisning og oppvekst

Merforbruk skyldes at hoveddelen av tiltak på til sammen 14,8 mill. kroner, ikke vil bli innfridd. I tillegg kommer at særlig skolene har ansatt flere som følge av økt behov i tilknytning til elever med særskilte behov og spesialpedagogiske tiltak. Barnevernet har også blitt tilført to ekstra årsverk i inneværende år. Lønnsoppgjøret ble også 3,45 mill. kroner dyrere enn det som var budsjettet.

Variabel lønn:

Et relativt sett høyt sykefravær i avdelingen for undervisning og oppvekst har gjennom året generert store vikarutgifter.

I tillegg kommer et merforbruk på ekstrahjelp/engasjementer, i hovedsak ved skolene.

Helse og omsorg

Kommunalavdelingen har enkelte sykepleierstillinger ubesatt som dekkes opp av variabel lønn. Det er ikke gitt budsjett for å dekke opp prosjektbelastninger hvor driften er videreført for tiltak som vi søker tilskuddsmidler for i 2019. Tilskuddsmidler budsjetteres ikke før innbetaling av tilskudd er bokført.

Kultur og idrett

Fastlønn: Merforbruket er knyttet opp til hovedbiblioteket. Årsak til dette ligger i at det ved inngangen til budsjett 2019 ble beregnet feil i budsjettgrunnlaget på lønn ifht permisjoner.

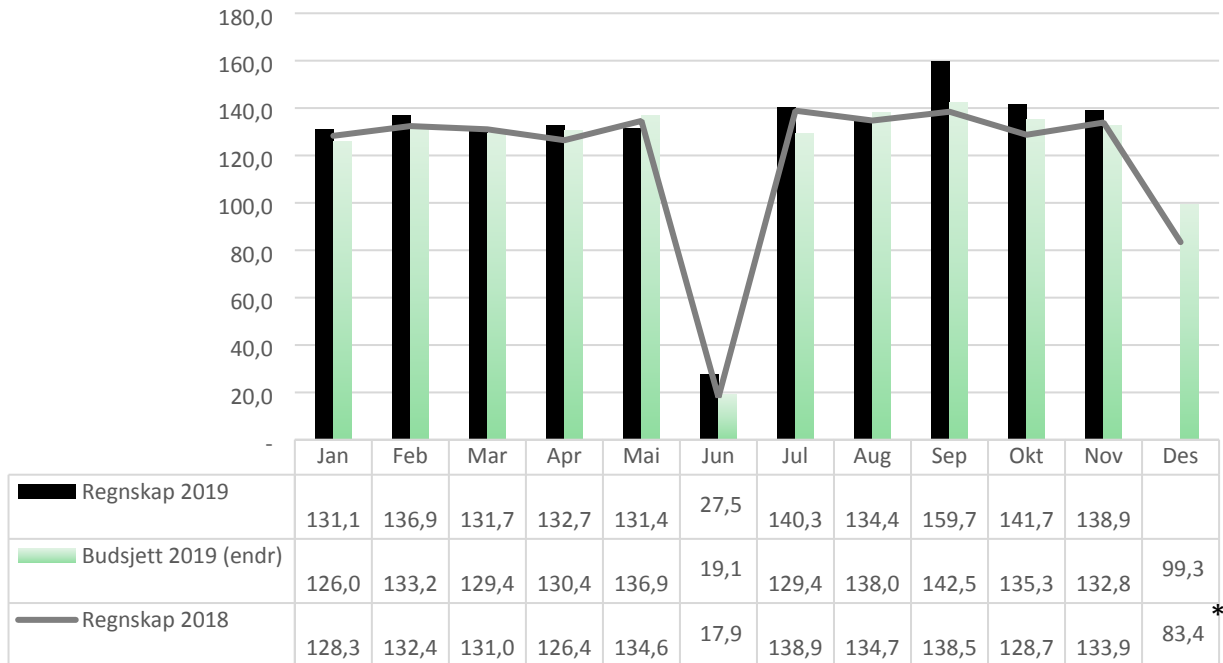
Variabel lønn: Merforbruket er knyttet opp til kultursalen som bruker flere ekstrahjelpere enn budsjettet.

Det har sammenheng med at de har hatt en ubesatt faststilling.

Teknisk

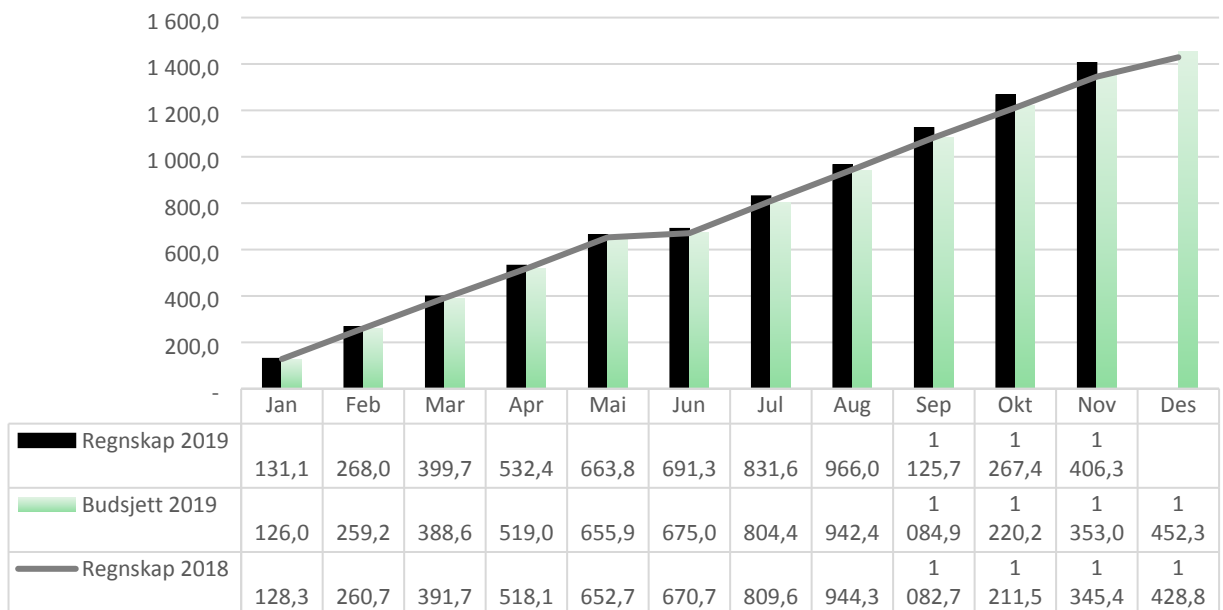
Mindreforbruk på fastlønn skyldes vakante stillinger som har vært ubemannet deler av året. Merforbruk på variabel lønn skyldes i all hovedsak overtid/utrykning på brann samt ekstrahjelp som følge av ubesatte faste stillinger. Merforbruk på lønn vedlikehold skyldes merarbeid i forbindelse med arrangementer og utrykninger (kommunalteknikk).

Utvikling brutto lønn, mnd

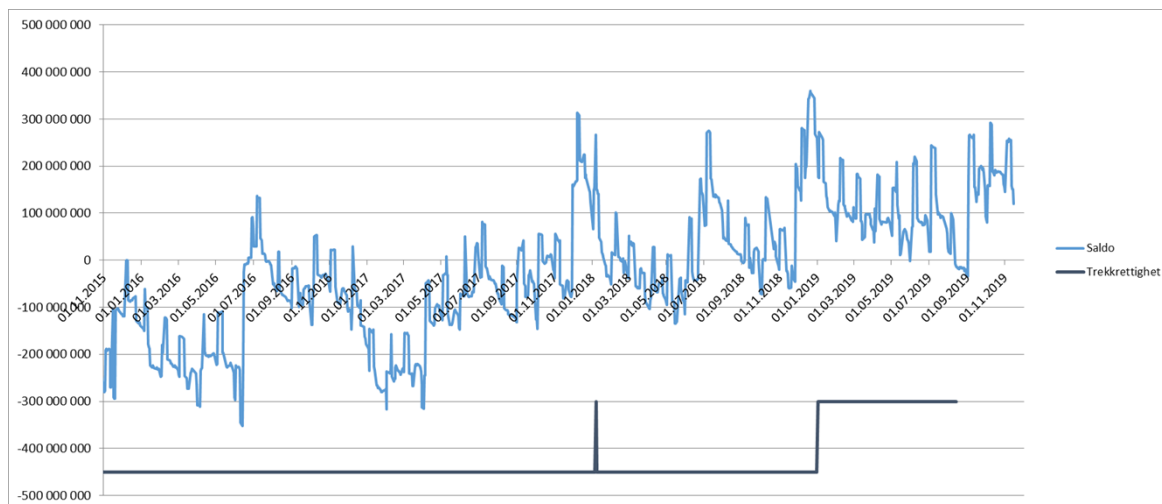
**I tabellene over og under viser brutto lønn regnskap mot budsjett. I desember er budsjettet lavt. Dette skyldes budsjettering av premieavvik som føres mot slutten av året. Det samme gjelder avregning av løpende premie.*

Utvikling brutto lønn, hiå

Økonomirapport HK, eks. VAR og Havn

Periode 10/19	Regnskap	Årsbudsjett, opprinnelig	Årsbudsjett, inkl. endring	Årsprognose	Prognoseavvik
Fellesinntekter	-1 436,0	-1 596,7	-1 596,7	-1 629,6	32,9
Brutto lønn	1 245,9	1 394,2	1 427,0	1 468,9	-41,9
Refusjoner	-49,0	-43,0	-52,5	-62,7	10,2
Netto lønn	1 197,0	1 351,2	1 374,5	1 406,2	-31,7
Andre utgifter	764,2	836,2	849,2	890,3	-41,1
Andre inntekter	-424,4	-590,7	-627,1	-666,5	39,4
Totalt	100,7	-	-0,0	0,4	-0,5

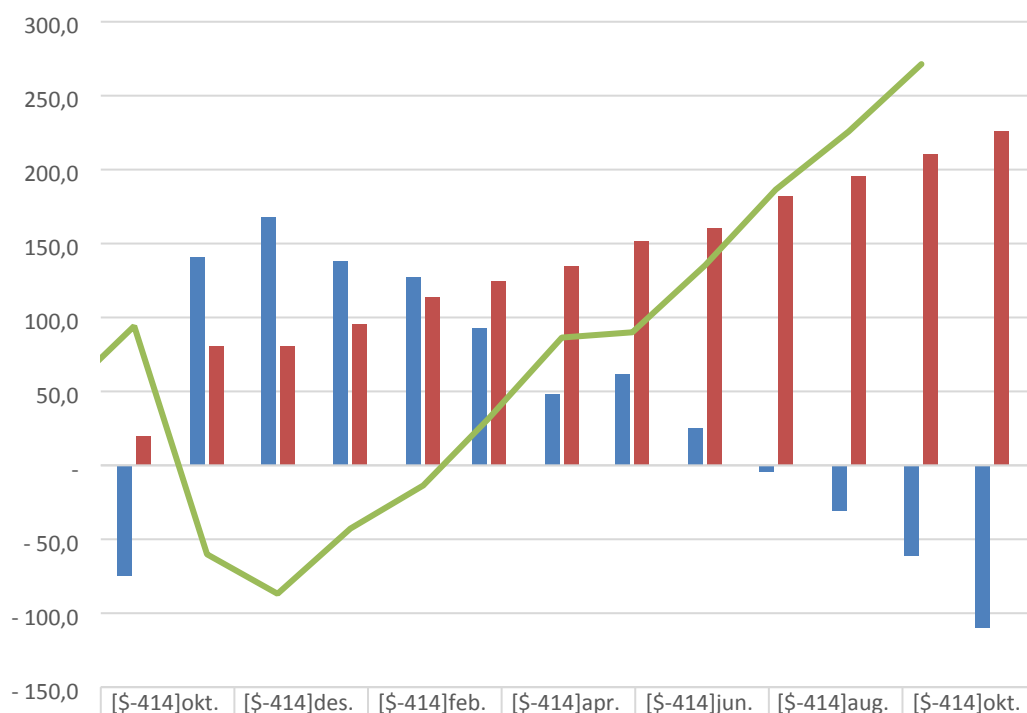

Ubrukte lånemidler er inkludert i grafen ovenfor. Ubrukte lånemidler er per september 2019 -109,6 mkr.

	nov.18	des.18	jan.19	feb.19	mar.19	apr.19	mai.19	jun.19	jul.19	aug.19	sep.19	okt.19
Ubrukte lånemidler andre*	112,8	146,9	117,3	106,6	72,2	27,6	-15,5	-47,2	-76,6	-93,7	-114,3	-151,7
Ubrukte lånemidler startlån	26,7	19,3	19,3	19,3	19,3	19,3	76,0	70,9	70,9	62,0	52,1	40,8
Ubrukte lånemidler havn	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Sum	140,8	167,5	137,9	127,2	92,8	48,2	61,8	25,0	-4,4	-30,5	-60,9	-109,6

Grafen nedenfor viser likviditetstrekk korrigeret for ubrukte lånemidler. Gjennomsnittlig likviditet for september 2019 korrigeres fra -13,6 mill.kr til 32 mill.kr hvis man hensyntar ubrukte lånemidler på -109,6 mkr mill.kr.

Likviditet korrigert for ubrukte lånemidler (mrd kr)

	[\$-414]okt. 18	[\$-414]des. 18	[\$-414]feb. 19	[\$-414]apr. 19	[\$-414]jun. 19	[\$-414]aug. 19	[\$-414]okt. 19
Ubrukte lånemidler	- 74,8	167,5	127,2	48,2	25,0	- 30,5	- 109,6
Gj.Snitt Likviditet	19,4	80,7	113,6	134,7	160,4	195,3	226,2
Korrigert saldo	26,7	85,4	- 9,1	48,2	- 60,2	- 42,8	32,0

Dokumentet er elektronisk godkjent av: